

Abstract. Mitina O., Drapaliuk K. Student scientific activities as a tool for improving linguistic and intercultural competence of future translators. *The paper focuses on the impact of student scientific activities on the formation of linguistic and intercultural competence in future specialists in the field of translation. It analyzes the importance of conferences for students of higher education in the development of communication skills, expansion of cultural perception and preparation of students for successful professional activities. The results of the study confirm the key role of such activities in improving students' qualifications for international communication and work in diverse cultural environments.*

Keywords: *scientific activity, formation of competences, pedagogical methods of translation, professional development, scientific competences, philology.*

Олена Оніщенко

Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка, Україна

Олена Полетай

Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка, Україна

olena.polj@gmail.com

ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ У ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

На заклади вищої освіти покладається важливе завдання по вихованню національно свідомої, патріотично налаштованої до своєї Батьківщини молоді. За умовами сьогодення, а саме боротьби нашої держави за незалежність та військового стану, воно набуває неабиякої гостроти, тому що втілює в собі патріотичний захист української нації. Ідеалом виховання є гармонійно розвинений національно свідомий, освічений громадянин, який готовий до саморозвитку і удосконалення своєї особистості.

Концепція державної цільової соціальної програми патріотичного виховання населення до 2025 року базується на основі принципів національної самобутності Українського народу, його консолідації навколо спільного майбутнього, національної державності Українського народу, захисту незалежності, територіальної цілісності України та формування спільних ціннісних орієнтирів через дієву участь у процесі розбудови Української держави [1].

Національно-патріотичне виховання є складовою загального виховного процесу підростаючого покоління, головною метою якого є набуття молодими громадянами 14-35 річного віку соціального досвіду, готовності до виконання громадянських і конституційних обов'язків, успадкування духовних надбань українського народу, досягнення високої культури взаємин, формування особистісних рис громадянина Української держави, фізичної досконалості, моральної, художньо-естетичної, інтелектуальної, правової, трудової, екологічної культури [2].

Нинішній час ставить наголоси на напрямках у виховному процесі, тому вища школа повинна віддати пріоритети вихованню національної свідомості та патріотизму як складових громадянина України. Український патріотизм – це діяльна й активна позиція по відношенню до свого народу, до його проблем. А патріот – це свідомий, моральний громадянин, який піклується про історичну долю країни, ставиться з повагою до мови, традицій та героїчних подвигів, палко любить Батьківщину, готовий захищати її від загарбників і працювати на примноження здобутків науки, культури і спорту. Майбутній вчитель у своїй професійній діяльності має здійснювати свідоме національно-патріотичне виховання школярів і своїм особистісним прикладом має показувати єдність з тим, про що розповідає. Зважаючи на вищесказане, освітньо-виховний процес сучасної вищої школи повинен бути спрямований на формування національно-патріотичних складових майбутніх фахівців. Для успішного втілення цього завдання ефективним буде створення середовища з національно-патріотичним спрямуванням, а саме через викладання і вивчення нашої історичної спадщини на навчальних компонентах «Педагогіка» (змістові модулі «Історія педагогіки» та «Методика виховної роботи»), «Історія України», кураторські години, тощо. Оточувати здобувачів освіти засобами, що створив український народ своїми руками, навчати українському народному декоративно-прикладному мистецтву: вишиванню, ткацтву, різьбленню по деревині, лозоплетінню, розпису по дереву, створенню виробів з глини, тощо.

Під впливом практичної творчої діяльності, а також через споглядання і вивчення продукту творчої праці інших майстрів відбувається становлення та розвиток національної ідентичності здобувачів освіти. Це також спонукає молоду людину діяти та творити за законами краси, викликає любов до спадщини, гордість за сьогодення і проявляється це в її активній самореалізації на благо своєї країни.

Національно-патріотичне виховання успадковане в українців ще від княжої доби, українських козаків, Українських Січових Стрільців, армій Української Народної Республіки та Західноукраїнської Народної Республіки, учасників антибільшовицьких селянських повстань, загонів Карпатської Січі, Української Повстанської Армії, українців-повстанців у сталінських концтаборах, учасників дисидентського руху в Україні [3].

Головною метою національного виховання на сучасному етапі є передача молодому поколінню соціального досвіду, багатой духовної культури народу, його національної ментальності, спорідненості

світогляду і на цій основі формування особистісних рис громадянина України, які передбачають національну самосвідомість, розвинену духовність, моральну, художньо-естетичну, правову, трудову, фізичну, екологічну культуру, розвиток індивідуальних здібностей і талантів [2].

Національно-патріотичне виховання найбільш відповідає потребам відродження України. Воно однаково стосується як українця, так і представників інших народів, що проживають в Україні.

Ідентичність (від латинського *Identicus* – тотожність) – багатозначний життєвий і загальнонауковий термін, що виражає ідею постійності, тотожності, спадкоємності індивіда і його самосвідомості [4].

Етнічна ідентичність формується й існує в контексті соціального досвіду і процесу, з якими ідентифікують себе люди, або ідентифікуються іншими, як члени певної етнічної групи.

Сучасна педагогічна наука безперервно повинна еволюціонувати, набувати все глибшого національного змісту і характеру, творчо використовувати кращі досягнення інших народів. Молодим людям потрібно оволодіти не лише системою наукових знань, а насамперед цілісною національно-патріотичною культурою, духовністю. Без піднесення громадянської самосвідомості, патріотичного потенціалу населення, а також української державності неможливо розраховувати на відбудову та розвиток України.

Список використаних джерел

1. Концепція Державної цільової соціальної програми національно-патріотичного виховання на період до 2025 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1233-2020-%D1%80#Text>. Дата звернення 22.11.2023.
2. Концепція національно-патріотичного виховання молоді. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v3754643-09#Text>. Дата звернення 22.11.2023.
3. Обласна цільова програма національно-патріотичного виховання на 2021-2025 роки. Департамент сім'ї, молоді та спорту Чернігівської обласної державної адміністрації, 2020, 14 с.
4. Полетай О.М., Неговський І.В. Національно-патріотична ідентичність майбутніх учителів технологій. *Вісник Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка*, 2019. №4(160). С. 241-246. DOI: 10.5281/zenodo.3614664

Анотація. Оніщенко О., Полетай О. Формування національно-патріотичної ідентичності у здобувачів вищої освіти. У статті проаналізовані нормативні документи щодо виховання здобувачів вищої освіти у закладах освіти. Подаються визначення та узагальнення основних характеристик понять для виявлення сутності національно-патріотичного процесу виховання та ідентичності здобувачів освіти.

Ключові слова: ідентичність, етнічна ідентичність, національно-патріотичне виховання, національна свідомість.

Abstract. Onishchenko O., Poletay O. Formation of national-patriotic identity in students of higher education. The article analyzes the regulatory documents regarding education of higher education seekers in educational institutions. Definitions and generalizations of the main characteristics of the concepts are presented to reveal the essence of the national-patriotic process of education and the identity of the students of education.

Keywords: identity, ethnic identity, national-patriotic upbringing, national consciousness.

Сергій Приходько

КЗ СОР «Лебединський педагогічний фаховий коледж імені А.С.Макаренка», Україна
psv63@ukr.net

ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ В СНТ

Науково-дослідницька діяльність студентів закладів фахової передвищої освіти є одним із основних чинників підготовки висококваліфікованих спеціалістів в галузі освіти.

Поняття «науково-дослідницька діяльність здобувачів освіти» включає в себе два взаємопов'язаних елементи:

– навчання здобувачів освіти елементам дослідницької діяльності, організації та методики наукової творчості;

– наукові дослідження, що здійснюються здобувачі освіти під керівництвом викладачів.

Для науково-дослідницької діяльності студентів закладів фахової передвищої освіти характерною є єдність цілей і напрямів навчальної, наукової і виховної роботи, тісна взаємодія всіх форм і методів наукової роботи студентів, що реалізуються в освітньому процесі та в позанавчальний час. Це забезпечує їхню участь у науковій діяльності протягом усього періоду навчання, тісно пов'язану як із науково-дослідницькою діяльністю, що проводиться підрозділами ЗФПО, так і з громадською діяльністю.

Зміст і структура НДДС забезпечує послідовність її засобів і форм відповідно до логіки і послідовності освітнього процесу, що зумовлює спадкоємність її методів і форм від курсу до курсу, від